

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2420

Vragen van het lid **Maij** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het terugsturen van minderjarige kinderen naar Italië op grond van de Dublin-verordening* (ingezonden 5 juni 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 3 juli 2014)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de interimmaatregelen die het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft afgegeven in meerdere Deense zaken over de overdracht van asielzoekers met minderjarige kinderen aan Italië op grond van de Dublinverordening?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Kunt u deze juridische ontwikkeling schetsen en aangeven wat de mogelijke gevolgen zijn voor Nederland?

Klopt het dat Denemarken momenteel tijdelijk geen gezinnen met minderjarige kinderen meer aan Italië overdraagt, in afwachting van de bodemprocedure bij het EHRM in de zaak Tarakhelt tegen Zwitserland? Welke rechtsvraag staat in die zaak centraal?

Antwoord 2 en 3

Bij beslissing van 2 april 2013 oordeelde het EHRM in de «Nederlandse» zaak Mohammed Hussein (appl. nr. 27725/10) dat geen sprake was van een schending van de artikelen 3 en 13 van het EVRM bij overdracht aan Italië van een Somalische moeder met kinderen. Het Hof merkt op dat de Nederlandse autoriteiten Italië vooraf op de hoogte hadden gesteld van het voornemen tot overdracht, waardoor Italië zich had kunnen voorbereiden op verzoeksters aankomst. Ook stelt het Hof vast dat de situatie van asielzoekers in Italië over het algemeen beschouwd geen systematische tekortkomingen toont. Het Hof heeft kennis genomen van alle gouvernementele en non-

¹ EHRM 30 januari 2014, anoniem, (no. 9624/14), EHRM 26 februari 2014, S.H.N. en M.N. t. Denemarken (no. 16359/14), EHRM 3 maart 2014, M.A. en K.M. t. Denemarken (no. 17913/14), EHRM 3 maart 2014, K.K. en F.R. t. Denemarken (no. 18136/14) en EHRM A.T. en anderen t. Denemarken (no. 19790/14).

gouvernementele rapporten over de opvangfaciliteiten van asielzoekers in Italië. Daaruit blijkt dat er sommige tekortkomingen bestaan. Naar het oordeel van het Hof kan echter niet worden gesproken van een «*systemic failure to provide support or facilities*». Bovendien hebben zowel UNHCR als de Mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa verbeteringen geconstateerd in Italië. Vanwege de snelheid waarmee verzoeksters asielaanvraag in Italië is afgehandeld, de hulp die zij daar heeft ontvangen, en het feit dat zij niet heeft kunnen aantonen dat zij en haar kinderen niet op dezelfde behandeling zouden kunnen rekenen bij overdracht aan Italië, oordeelt het Hof dat artikel 3 EVRM niet is geschonden.

Deze beslissing werd nadien (tot eind augustus 2013) meermaals bevestigd in «Nederlandse» Dublin-Italië zaken. In september 2013 bleek echter een Zwitserse Dublin-Italië zaak te zijn toebedeeld aan de Grote Kamer van het EHRM, de zaak Tarakhel (appl. nr. 29217/12). In november 2013 verzocht Nederland schriftelijk te mogen interveniëren in deze zaak, hetgeen werd toegestaan.

De zaak Tarakhel ziet op een Afghaanse familie die op grond van de Dublinverordening vanuit Zwitserland zou worden overgedragen aan Italië. De familie Tarakhel bestaat uit de beide ouders en hun vijf minderjarige kinderen. Ten tijde van het indienen van de klacht, was het jongste kind 4 jaar oud. De familie stelt dat overdracht aan Italië een schending zou opleveren van artikel 3 EVRM. Dit voornamelijk in verband met de opvangvoorzieningen voor asielzoekers in Italië. Het is niet bekend wanneer het Hof zich uitspreekt in deze zaak.

In de maand april 2014 heeft het EHRM in vier zaken waarin een asielzoeker vanuit Nederland zou worden overgedragen een interim measure opgelegd. Een interim measure geeft geen inhoudelijk oordeel over de merites van de zaak, maar schort handelingen gericht op het overdragen van vreemdelingen op totdat het EHRM zich heeft kunnen buigen over de merites van de zaak. Aldus zijn voorlopige maatregelen tijdelijke bevroezingsmaatregelen en geen «uitspraken» van het Hof.

In de eerste maanden van 2014 heeft het EHRM in zeven «Deense» Dublin-Italië zaken een interim measure getroffen. In reactie heeft Denemarken, op 13 april 2014, een brief gestuurd aan het Hof, en gevraagd om een nadere toelichting. In reactie hierop heeft het EHRM schriftelijk aan Denemarken gemeld dat interim-maatregelen getroffen zullen worden in zaken van gezinnen die in een overeenkomstige situatie verkeren als het gezin in de zaak Tarakhel. Op 18 juni 2014 heb ik een kopie van deze brief ontvangen. Een kopie van deze brief doe ik u bij deze antwoorden toekomen.

Naar aanleiding van de brief van het Hof heeft Denemarken, in afwachting van de uitspraak in de zaak Tarakhel tegen Zwitserland, besloten tot uitstel van de overdracht aan Italië op grond van de Dublinverordening van families met minderjarige kinderen, indien sprake is van een ernstige lichamelijke of geestelijke ziekte van een van de gezinsleden of indien sprake is van een kind jonger dan vijf jaar. Denemarken legt in deze zaken nog wel een Dublin-claim op Italië. Denemarken zal in die zaken echter niet overgaan tot een gedwongen terugkeer naar Italië.

De uitspraak in de zaak Tarakhel, die naar verwachting een *leading judgment* geeft, wacht ik met belangstelling af. De overwegingen die het Hof aan zijn uitspraak ten grondslag zal leggen, zal ik betrekken bij de afweging of een wijziging van het beleid rondom Dublin-Italië zaken in de rede ligt.

Vraag 4

Hoe duidt u de omstandigheden voor asielzoekers met kinderen in Italië? Acht u het, mede gelet op de genoemde Europese juridische ontwikkelingen, nog steeds verantwoord gezinnen met kinderen over te dragen aan Italië? Zo ja, op welke wijze heeft u de garantie dat zij daar opvang krijgen en in de asielprocedure komen?

Antwoord 4

Ja, ik acht ook het overdragen van asielzoekers met kinderen aan Italië, in voorkomend geval, verantwoord. Asielzoekers die in het kader van de EU-Dublinverordening worden overgedragen aan Italië zijn niet als groep uitgesloten van de voorzieningen die asielzoekers daar ter beschikking staan. Uiteraard zal wel in iedere individuele zaak door de IND worden beoordeeld

of de individuele omstandigheden van de vreemdeling, aanleiding geven om van de overdracht af te zien.

Asielzoekers hebben de mogelijkheid om tegen de overdracht aan Italië beroep in te stellen bij de rechtbank. In het Nederlands wettelijk stelsel schort het instellen van beroep de overdracht niet op. Hiertoe dient de vreemdeling een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. In lijn met de situatie in Denemarken zal ik mij niet verzetten tegen een toewijzing van een voorlopige voorziening door de rechtbank, indien het gaat om een familie met een kind jonger dan vijf jaar dan wel indien bij een van de familieleden sprake is van een ernstige lichamelijke of geestelijke ziekte.

Vraag 5

Welke noodzaak en mogelijkheden ziet u teneinde dit onderwerp in Europees verband te bespreken en tot een gezamenlijk standpunt te komen?

Antwoord 5

Zoals aangegeven in het antwoord op de vragen 2 en 3 zal de uitspraak in de zaak Tarakhel, naar verwachting een *leading judgment* geven. De zaak Tarakhel is gericht tegen Zwitserland. Een Hofuitspraak is dan ook alleen juridisch bindend ten opzichte van dat land, maar het ligt in de lijn der verwachting dat ook andere Europese landen deze jurisprudentie zullen eerbiedigen.

Daarnaast biedt sinds juni 2013 het EASO technische en operationele ondersteuning in Italië. Deze ondersteuning ziet onder andere op het opzetten en besturen van een flexibel opvangsysteem voor asielzoekers. De ondersteuning ter plekke vindt plaats via de inzet van asiel-ondersteuningsteams. Ook Nederlandse deskundigen maken hier deel van uit. Voorts is het binnen het stelsel van de EU de taak van de Europese Commissie om, indien aangewezen, artikel 33 van de Dublinverordening in werking te stellen. In artikel 33 is »het mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing, paraatheid en crisisbeheersing» vastgelegd.